

Витрина

Средња Европа, око 1780.

дрво, масив четинара и липе; резбарено, позлаћено; стакло, текстил, метал

64 x 31 x 88 cm

МПУ инв.бр. 23559

Захваљујући откупу стоне витрине из антикварнице *BEAK*, Одсек за стилски намештај и дрво обогаћен је вредним предметом. Намештај ове типологије ретко се продаје и представља јединствен примерак колекције овог одсека.

Правоугаона основа витрине скривена је иза барокних и рококо декоративних елемената. Застакљена је с три стране, с лучно изведеном горњом ивицом на предњој страни. Ослања се на четири ножице, резбарене у виду повијеног стилизованог акантусовог листа. Косо засечене предње ивице богато су украшене волутама и акантусовим лишћем.

Конструктивни елементи витринице изведени су у масиву четинара. За декоративни програм употребљено је дрво липе које је по структури меко и погодно за извођење финих, перфорираних резбарених елемената, апликованих на основу корпуса. Резбарени украс на предњој и бочним странама витрине је позлаћен и уоквирује стаклене паное. Предњи пано има врата на шаркама, опремљена дискретном бравицом с кључем. Полеђина, под и таваница унутрашњег дела витрине обложени су украсном тканином, која не припада тој епохи.

Намена ове витрине је да изложи и заштити предмет који је власнику из неког разлога веома драгоцен. У ентеријерима те епохе обично је стајала на уздигнутом месту како би предмет, који је у њој био изложен, могао добро да се сагледа. Поједине витринице имале су посебно изведена постоља мада је обично била постављена на комоду или конзолни сто, прислоњен уза зид, како би оку биле доступне само њене обрађене стране.

Оригинални резбарени украс, који је с обе стране фланкирао задње бочне странице витринице, није у целини сачуван. На основу постојећих елемената изведена је реплика. Оригинални елементи су сложени на посебну подлогу и изложени уз витриницу.

Позлаћена, застакљена стона витрина представља репрезентативан пример средњоевропског рококо стила који је, уз сву љупкост и лакоћу разиграних декоративних елемената, задржао и одраз маестетичности барокног стила.

Showcase

Central Europe, Around 1780

Wood, conifer and linden, carved, gilded, glass, textile, metal
64 x 31 x 88 cm

MAA inv. no 23559

The purchase of the table showcase from the antique shop *BEAK* has enriched the Furniture Department with this valuable object. Furniture of this typology is rarely sold and it presents a unique piece in the department collection.

The square base of the showcase is hidden by baroque and rococo decorative elements. It is glazed on three sides and the arch top is on the front side. It rests on its four legs which are carved in the shape of stylized folded acanthus leaf. Bevel cut front edges are richly decorated with volutes and acanthus leaves.

Constructive elements of the showcase are done in conifer wood. Linden tree was used for decorations because it has soft structure and is suitable for fine, perforated carved elements applied on the corpus base. Carved decoration on the front and on the sides of the showcase is gilded, and it frames glass surfaces. The front surface has the hinged door that is equipped with a discrete key lock. The back side, the bottom and the top of the inner part of the showcase are encrusted with decorative textile from a later period. The function of this showcase was to exhibit and protect an object that was very precious to its owner for a certain reason. In the interiors of that period, it was usually placed on the raised spot so that the exhibited object could be seen well. Some small showcases had specially made podiums. However, they were usually placed on a *commode* or a console table, against the wall, so that only their treated sides could be seen.

The originally carved decoration, that flanked back and the sides of the showcase were not saved completely. Based on the existing elements, a replica was made. The original elements are arranged on a special base and exhibited with the showcase.

This gilded, glazed table showcase is a representative example of the Central European rococo style which kept a reflection of baroque grandeur with charm and playful airiness of its decorative elements.

Кутија за карте

Швебиш Гмунд (*Schwäbisch Gmünd*), Немачка, 1910.

Фабрика *Ерхард и синови* (*Erhard & Söhne*)

дрво, метал, интарзија; позлата у траговима

24 x 16 x 6,5 cm

МПУ, инв.бр. 23560

Предмети израђени током друге половине XIX и у прве три деценије XX века у уметничким радионицама фабрике *Ерхард и синови*, захваљујући добром дизајну, скупоценим материјалима и вештини занатског умећа, постижу високу материјалну вредност на иностраним аукцијама. Кутија за карте, купљена у антикварници *БЕАК* у Београду, употпунила је колекцију кутија Музеја примењене уметности. То је вредан примерак који је у лимитираном броју израђен у овој фабрици.

Фабрика *Ерхард и синови* основана је средином XIX века у старом немачком граду Швебиш Гмунду, познатом по изванредним радионицама и вештим мајсторима за обраду метала, који су се овој вештини обучавали у духу традиције чији почеци сежу до раног средњег века.

Специјализовала се за израду малих предмета за кућну употребу (кутије разних намена, тацне, кућишта за каминске и стоне сатове итд.), лимитиране серије, као и за прављење уникатних предмета за јавне просторе. У фабричким радионицама радили су високо обучени мајстори за израду предмета од месинга и бакра, дизелирање и позлату. Предмети су прављени по нацртима уметника који су неретко били и власници фабрике. У првим деценијама XX века производи ове фабрике били су веома тражени у средњој Европи, Енглеској и Америци. Пред Други светски рат у потпуности престаје израда ових предмета.

Кутија за карте има правоугаони облик и заобљених је ивица. Ослања се на четири месингане ножице у виду спљоштених кугли. Усправне странице и основа израђени су од месинга. Бочне углове фланкирају апликације у виду металних квадрата заобљених углова, са симетрично постављеним украсом од дрвених елемената. Унутршњост кутије обложена је дрветом.

Поклопац има месингани рам у који је уметнут дрвени панел. Украшен је сценом битке две сучељене војске које предводе четири витеза: два коњаника и два пешака у пуној ратној опреми. Свака фигура носи различито оружје и на себи има један од симбола карата за играње: копље и симбол *пик*; буздован и симбол *каро*; мач и симбол *треф*; лук и стрелу и симбол *хери*. Јахачи, пешаци и коњи динамично су представљени. Сцена битке – мада дата једноставним, донекле стилизованим цртежом – има снажну унутрашњу динамику и верно одражава жестину ратног сукоба. Представа битке изведена је техником инкрустације. Дрвени сегменти украшени су цртежом, изведеним у жареном иглом.

Кутија се затвара декоративном, металном, помичном копчом, са геометријски стилизованим перфорацијама у *југендстилу*. Дрвени делови кутије су од скупоценог макасара, а метални део је од месинга с делимично сачуваном позлатом.

Playing cards box

Schwäbisch Gmünd, Germany, 1910.

Erhard & Sons Factory (*Erhard & Söhne*)

Wood, metal, marquetry, traces of gilding

24 x 16 x 6,5 cm

MAA, inv. no 23560

Objects made during the second half of the 19th century and in the first three decades of the 20th century in the art workshops of *Erhard & Sons Factory* reach high prices at auctions abroad due to their good design, precious materials and artistic skills. The playing cards box was purchased from the antique shop *BEAK* from Belgrade and it has completed the box collection of the Museum of Applied Art. It is a valuable item that was produced in a limited number by this factory.

Erhard & Sons factory was founded in the middle of the 19th century in the old German city of Schwäbisch Gmünd, famous for its exceptional workshops and skillful metalsmiths who were trained in the spirit of tradition which goes all the way back to the early Middle Ages.

It was specialized for manufacturing small household objects (boxes for different purposes, saucers, mantelpiece and table clock cases, etc.), limited series and unique objects for public spaces. Highly skillful metalsmiths worked in factory's workshops and they were trained for manufacturing brass and copper objects, chiseling and gilding. The objects were made according to the designs of artists who were often factory owners. In the first decades of the 20th century the products of this factory were in great demand in the Central Europe, England and America. Before the World War II manufacturing of these objects was discontinued.

The playing cards box is rectangular in shape with rounded edges. It rests on four brass legs that are shape like flattened balls. The upright sides and the base are made of brass. The side ankles flank the applications of metal squares with rounded angles, with symmetrically placed decorations of wooden elements. The inside of the box has a wooden layer.

The lid has a brass frame that is inlaid in the wooden surface. It is decorated with a battle scene of two confronting armies led by four knights: two horsemen and two infantrymen in full army equipment. Each figure carries a different weapon and has one of the playing cards symbol: a spear and a spade symbol, a mace and a diamond symbol, a sword is a clubs symbol, and a bow and an arrow a heart symbol. The horsemen, infantrymen and horses are presented dynamically. The battle scene, although in simple, partially stylized drawing, has a powerful inner dynamics and faithfully reflects the intensity of a war conflict. Technique of marquetry is used for the battle scene. The wooden segments are decorated with a drawing, done with a heated needle.

The box is kept closed with a decorative, metal, sliding latch with geometrically stylized perforation in Jugendstile.

The parts of the box are made of precious macassar, and the metal part is made of brass and has partially preserved gilding.

Триптих

Русија, непозната радионица; средина 19. века
 бронза, ливење
 склопљено: 103 x 100 мм; дебелина 15 мм; отворено:
 дужина 291 мм
 МПУ инв. бр. 23725

Триптих има форму портативног олтара са три иконе чије спољне стране нису украшене. Иконе су спојене шаркама, помоћу компартимената који су ливени са иконама кроз чије пробоје пролази бакарна жица. Иконе се помоћу шарки преклапају – на централну налаже десна икона, а на њу, на врху – лева.

На централној икони, у квадратном пољу које обрубљује орнамент окулуса, представљена је допојасна фигура Христа Пантократора. У левој руци држи отворено јеванђеље с исписаним текстом: “Ходите, благословени Оца мога, наследите Царство које вам је приправљено од постања света” (Матеј, 25, 34); док десном руком у знаку именованца благосиља; фон око Христовог лика испуњен је лепо стилизованим границима и лишћем. Сигнатуре су уобичајене: IC XC; ГД (Господ) ВСЕДЕРЖИТЕЛ (Сведржитељ), а у ореолу: О Тω Η (гр: Онај Који Јесте). Икону уоквирује лепо изведени орнамент флорално украшеног симбола “ω”.

С леве стране је икона Богородице, у молитвеном ставу ка Христу, која у левој руци држи свитак с исписаном молитвом: “Владико, многомилостиви...” На богато стилизованом и набраном мафориону видљиве су три *Богородичине* звезде, које симболизују њену троструку чедност. Сигнатуре: ΜΡ Θυ и остали простор овог крила триптиха испуњен је орнаментом као и на централној икони.

На десној икони представљена је допојасна фигура Светог Јована Крститеља, која је тако и сигнирана; светитељ је представљен као крилати Анђео пустиње, огрнут огртачем од камиље длаке, са зделом у рукама у којој је представљен мали Христос – Агнец Божји. Испод Христа жртве пружа се свитак са текстом: “Ево Јагње Божје које уништава грех света!” (Јован, 1, 29). Орнамент је истоветан као и на претходне две иконе.

У питању је рад доброг мајстора, потекао из калуца који није претерано експлоатисан. Триптих је изузетно очуван. Предмет је набављен откупом.

Triptych

Russia, unknown workshop; the middle of 19th century
 bronze, casting
 folded: 103 x 100 mm; thickness 15 mm;
 open: length 291 mm
 MAA inv. no. 23725

Triptych has the form of a portable altar with three icons. The icons are not decorated on the outer side. The icons are joined by hinges, with sections that were cast with icons, copper wire goes through their punches. The icons are folded by the hinges – the right icon is folded over the central one, and on the top comes the left icon.

On the central icon, in the square field that borders the circular ornament, there is the half length figure of Christ the Pantocrator. In his left hand he is holding the open gospel with the text written on it: “Come, you who are blessed by my Father; take your inheritance, the kingdom prepared for you since the creation of the world” (Matthew 25, 34); while with his right hand he makes a sign of blessing; the background around the face of Christ is filled in with nicely stylized branches and leaves. Inscriptions are usual IC XC; ГД the Lord ВСЕДЕРЖИТЕЛ (the Lord Almighty), and in the halo, there is : О Тω Η (the One Who Is). The icon is framed with nicely done ornament of a florally decorated symbol “ω”.

On the left side, there is the Icon of the Mother of God, in a praying posture facing Christ. In her left hand she holds a scroll with the prayer written on it: “All Merciful Lord...” On a richly decorated and pleated maphorion, there are three stars of the Mother of God, that symbolize her threefold chastity. Signature ΜΡ Θυ and the rest of the space of this part of the triptych are filled with ornaments like in the central icon.

On the right icon there is a half length figure of St John the Baptist, with the inscription; the saint is represented like the winged Angel of desert, wrapped in the cloak of camel hair, with the bowl in hands in which there is young Christ – the Lamb of God. Under the sacrifice of Christ, there is a scroll with the text: “Look, the Lamb of God, who takes away the sin of the world!” (John 1, 29) The ornament is the same like in the previous two icons.

It is a work of a skillful craftsman, cast from a not overly used mold. The triptych is exceptionally well preserved. The piece was purchased.

Прекривач за дирке клавира

Надежда Миленковић

Србија, Београд, 1908/10.

чоја, конач, боја за текстил; сликање, вез

15,5 x 124 cm

МПУ инв. бр. 23566

The cover for piano keys

Nadežda Milenković

Serbia, Belgrade, 1908/10

baize, thread, textile dye, painting, embroidery

15.5 x 124 cm

MAA inv. no. 23566

Госпођа Љубица Тешановић из Београда поклонила је 2009. године Музеју примењене уметности прекривач за дирке клавира, рад њене мајке, госпође Надежде Тешановић, рођ. Миленковић (Београд, 1897-1975).

Прекривач је израђен од чоје. У средњем делу осликан је мотив ластавица на жици, око ког је, са сваке стране, извезена грана трешњевог цвета.

Надежда Миленковић је овај предмет израдила док је била ученица Уметничко-занатске школе у Београду, где су јој предавали Ђорђе Јовановић и Бета Вукановић. Ову школу похађале су многе девојке из угледних грађанских кућа, међу којима и сликарке: Анђелија Лазаревић, Наталија Цветковић, Јованка Марковић, Љубица Филиповић и Мара Лукић. Бета Вукановић је, осим цртању и акварелисању, своје ученице учила и разним техникама примењене уметности, нарочито сликању на свили и стаклу, раду у кожи и дрвету и др. Женско одељење Уметничко-занатске школе организовало је и годишњи базар за Младенце на коме су продавани предмети примењене уметности.

Mrs. Ljubica Tešanović from Belgrade, in 2009 gave the piano keys cover as a gift to the Museum of Applied Art. It was made by her mother, Mrs. Nadežda Tešanović, b. Milenković (Belgrade 1897-1975).

The cover is made of baize. In the middle part there is a painted motif of a swallow on a wire. On each side of it, there is an embroidered cherry tree branch in blossom.

Nadežda Milenković did this piece while she was a student at the School of Arts and Crafts in Belgrade, where her teachers were Đordje Jovanović and Beta Vukanović. Many girls from distinguished families attended this school. Among them were painters: Anđelija Lazarević, Natalija Cvetković, Jovanka Marković, Ljubica Filipović and Mara Lukić. Beta Vukanović, taught her students not only drawing and water color painting, but various techniques of applied art, especially silk and glass painting, leather and woodwork etc. The Ladies Department of the School of Arts and Crafts organized the Annual Bazar for the feast day of Forty Martyrs of Sebaste, where the applied art objects were sold.

Драгиња Маскарели

Draginja Maskareli

Лепеза

Западна Европа, око 1890.
платно осликано темпером, дрво, седеф, метал
дужина 37,5 cm
МПУ инв. бр. 23660

Fan

West Europe, around 1890
tempera on canvas, wood, mother-of-pearl, metal
length 37,5 cm
MAA inv. no 23660

За последњу четвртину 19. века карактеристичне су лепезе великог формата при чијој изради се материјал (чипка, органдин, кожа и др.) користио као изразито декоративни елемент. Украшаване су сликаним флоралним мотивима, фигуралним сценама у духу рококоа, као и мотивима птица, лептира и разних инсеката. Лепезе су тада биле модерне и производиле су се у великом броју и у најразличитијим варијантама.

Овом типу лепеза припада и лепеза на склапање која је током 2009. године увршћена у колекцију лепеза Одсека за текстил и костим. Лепеза има шеснаест дрвених ребара, а с горње стране је украшена платном осликаним флоралним мотивима.

Лепеза је поклон модног креатора Александра Јоксимовића. Набављена је у иностранству и некада је украшавала ентеријер Јоксимовићевог атељеа у модној кући *Centrotexil*.

Big size fans were typical for the last fourth of the 19th century. The material they were made of (lace, sheer stiff muslin, leather and others) was a special decorative element. They were decorated with painted floral motifs, figure scenes in the spirit of rococo, as well as the motifs of birds, butterflies and various insects. Fans were fashionable at the time and were produced in large numbers and in various types.

The folded fans that become a part of the fan collection of the Department of Textile and Costume belongs to this type of fans. The fan has sixteen wooden ribs, and upper side is decorated with floral motifs that are painted on material.

The fan was presented by the fashion designer Alekandar Joksimović. It was purchased abroad and it used to decorate the interior of Joksimović's studio in the fashion house *Centrotexil*.

Драгиња Маскарели

Draginja Maskareli

Разгледница Краљевина Србија, 1901. хартија, колотипија 9,2 x 14,2 cm МПУ инв. бр. 23701	Разгледница Краљевина Србија, 1902. хартија, колотипија, ручно бојена 8,6 x 13,8 cm МПУ инв. бр. 23700
---	---

Међу новим аквизицијама у колекцији разгледница Музеја примењене уметности су и два издања с почетка XX века, која припадају групи разгледница с представама јавних свечаности и догађаја. Разгледнице овог типа представљају значајан део продукције током читавог периода постојања овог медија у нашој средини. Као једно од најмоћнијих начина изражавања у јавности, јавне свечаности престављале су снажан вид пропаганде владара и владајуће династије, којим је потврђиван легитимитет власти и поретка. Од краја XIX века исту намену имале су и њихове репродукције на разгледницама и у осталим масовним медијима. Објављивањем и пласирањем таквих издања догађајима, чија је карактеристика ефемерност, пружен је облик трајања и обезбеђена је дуготрајност и чињеница да вредности које се у њима потврђују стижу до најширег дела јавности. Такву функцију имала су и два издања која представљамо као идејну целину, везану за династичку пропаганду владарског пара, краља Александра и краљице Драге Обреновић.

Период владавине краља Александра Обреновића био је посебно обележен истицањем и популарисањем националне идеје, а веридба и венчање с Драгом Машин у први план истакли су идеју о јединству народа и династије. За разлику од претходница на престоу Обреновића, нова краљица била је српског рода, поникла из народа. Идеја о краљици Српкињи истицана је од озваничења њене везе с краљем Александром. Сама краљица Драга систематски је радила на изграђивању таквог култа, а путовања краљевског пара по Србији служила су грађењу нераскидиве везе круне и народа. Дочеци владарског пара у градовима широм Србије имали су карактер свечаних јавних догађаја. Неки од њих снимљени су и убрзо репродуковани на разгледницама, као вид даљег пропагирања ове идеје.

Овој групи издања припадају и две разгледнице из колекције Музеја примењене уметности. Прва је, према наводу испод представе, објављена поводом доласка у Ниш „Њ. В. Краља, први пут са Њ. В. Краљицом Драгом“. На разгледници је представљена монументална и раскошна тријумфална капија, која је овим свечаним поводом подигнута на Тргу краља Милана. Капија је украшена српским државним и династичким знамењима и носи велики натпис „Љубав нам круну краљевску краси, у љубави је Бог, љубав нам даруј и љубав прими, од верног Ниша твог“. Разгледница је штампана као „Поздрав из Србије – Ниша“, а из овог града послата је у Француску 29. априла 1902. године.

На другој разгледници репродукован је снимак дочека краљевског пара у фабрици гајтана *Поповића, Илића и Ко.* у Лесковцу, коју су посетили приликом боравка у овом граду, октобра 1902. године. Разгледница није била у промету, а на реверсу се налази запис „Успомена од Влајка Илића, индустријал. на дан 10 Нов. 1907“.

Обе разгледнице штампане су техником колотипије, а други примерак је и ручно колорисан. Ова компликована техника равне штампе, која је највише примењивана за штампање разгледница током прве половине XX века, омогућавала је веома квалитетну и верну репродукцију која се по богатству тонова и финоћи детаља готово није разликовала од праве фотографије.

Picture Postcard The Kingdom of Serbia, 1901 Paper, collotype 9.2 x 14.2 cm MAA inv. no. 23701	Picture Postcard The Kingdom of Serbia, 1902 Paper, collotype, hand colored 8.6 x 13.8 cm MAA inv. no. 23700
---	---

Among the latest acquisitions found in the collection of the picture postcards of Museum of Applied Art are two editions from the beginning of the 20th century that belong to the group of picture postcards with images of public festivities and happenings. The picture postcards of this type represent an important part of their production during the whole period of circulation of this medium in our country. As one of the most powerful media of public representation, the public festivities were powerful means of a ruler's or a ruling dynasty's propaganda, with which the legitimacy of their rule and the order of things were confirmed. From the end of the 19th century, their reproductions on the picture postcards and other mass media had the same purpose. The publishing and the dissemination of such editions with the representations of the occurrences that are in their essence ephemeral, offered a kind of long-lasting, as well as the fact that the values affirmed by them could be grasped by the widest possible audience. The two editions that we present in their conceptual unity, referring to the dynastic propaganda of the ruling couple, the King Aleksandar and the Queen Draga Obrenović, had such function.

The period of King Aleksandar Obrenović's rule was especially marked by the insistence on and the popularization of the national idea, and his engagement and wedding to Draga Mašin brought the idea of the unity of the people and the dynasty to the day light. As opposed to her precursors on the Obrenović's throne, the new queen was Serbian, and came from the people. The idea about the Serbian queen was insisted upon from the very moment her relationship with the King Aleksandar was made legal. The queen Draga herself worked on such cult, and the royal travels around Serbia served to build an unbreakable bond between the crown and the people. The greetings of the royal couple in towns all around Serbia had character of ceremonial public occurrences. Some of them were photographed and soon reproduced on the picture postcards, as a means of further development of the idea.

To this group of editions belong the two picture postcards in the collection of Museum of Applied Art. The first was, according to the inscription below the representation, published on the occasion of the visit to Niš "of His Majesty the King, for the first time with Her Majesty the Queen Draga". On the picture postcard, there is a representation of a monumental and majestic triumphal gate, built on Trg Kralja Milana (King Milan's Square) just for these festivities. The gate was decorated with Serbian state and dynastic arms and bears a huge inscription "Love embellishes our royal crown, in love there is God, give us love and take love, from your faithful Niš". The picture postcard was printed as "Greetings from Serbia – Niš", from where it was mailed to Paris on April 29, 1902.

On the second picture postcard, there is a reproduction of an image made on the occasion of greeting of the royal couple in the rope and cord factory *Popović, Ilić and Co.* in Leskovac, which they visited during their stay in this town in October 1902. This picture postcard was not in circulation, and on its reverse, there is a note "Souvenir of Vljako Ilić, industrial. on November 10, 1907".

Both picture postcards were printed in collotype, and the second item is also hand colored. This complicated technique of flat printing, which was mostly used for the picture postcards during the first half of the 20th century, renders quality reproductions true to life that almost did not differ, in the richness of tones and fine detail from the real photography.

Бомбоњера

Француска, Нанси, после 1908.
радионица Емила Галеа (Émile Gallé)
вишеслојно стакло, нагризано киселином и резано
R 10,5 cm, h 4,5 cm
МПУ инв. бр. 23719

Ваза

Француска, Нанси, између 1918. и 1936.
радионица Емила Галеа
вишеслојно стакло, нагризано киселином и резано
R 9,5 cm, h 10 cm
МПУ инв. бр. 23718
поклони Рене Ватије (Renée Wathier) из Фонтенблоа, 2009.

Емил Гале (1846-1904) рођен је у Нансију, у Француској. Био је врсни познавалац ботанике, филозофије, учио је сликарство и привлачила га је јапанска уметност, што није било ни мало необично за то време. Захваљујући свом знању и тежњи за перфекцијом, успео је да на својим вазама и другим предметима од стакла оствари готово савршенство израде. Емил Гале је непрестано експериментисао са стаклом развијајући изражајност до готово незамисливих размера за то време. За свој рад добио је бројна признања што га је терало да настави да усавршава своју технику израде стакла. Умро је у 58. години живота, а његова супруга је наставила да води радионицу до 1936. године, мада не тако успешно.

Бомбоњера која се налази у Музеју примењене уметности округла је и сужава се према врху. Израђена је од вишеслојног стакла и основни тон је жућкаст. Отвор посуде је украшен бордуром бордо боје. Доњи део је декорисан цветовима и лишћем. Листови су у свом приказу прилично детаљно обрађени, за разлику од цветова који су представљени прилично упрошћено. Цветови и листови су изнијансираних боја, тако да су цветови на појединим деловима плавичасти а лишће бордо. Бомбоњера је по средини потисана резањем у бордо боји.

Ваза стоји на малој стопи, купастог је облика са одсеченим врхом. Основни тон је жућкаст, а украс у виду расцветалих грана цвећа и лишћа у распону је од светлоплаве боје на контурама цветова и појединих листова, преко љубичасте до загасите бордоцрвене при самом дну вазе. Потпис се налази у доњем делу вазе и он је изразито светлоплав. Ни овде цветови и лишће нису најпрецизније приказани, што нас и наводи на помисао да је ова ваза настала у периоду када су само понављани предлошци које је сам Емил Гале направио.

Bomboniere

France, Nancy, after 1908
Workshop of Emile Gallé
Multilayered glass, corroded with acid and cut
R 10.5 cm, h 4.5 cm
MAA inv. no. 23719

Vase

France, Nancy, between 1918 and 1936
Workshop of Emile Gallé
Multilayered glass, corroded with acid and cut
R 9.5 cm, h 10 cm
MAA inv. no. 23718
Donations from Renée Wathier from Fontainebleau, 2009

Emile Gallé (1846-1904) was born in Nancy, France. He was an expert in botany and philosophy, he studied painting, and he was attracted by Japanese art, which was not unusual at the time. Thanking to his knowledge and tendency to perfection, he managed to produce his vases and other glass objects with an almost exquisite technology. The fact that Emile Gallé never seized to experiment with glass lead him to the development of an expression almost unthinkable in his time. He received many awards for his work that urged him to continue with the perfection of his technique. He died at the age of 58, and his wife continued to lead the shop until 1936, albeit not so successfully.

The bomboniere in Museum of Applied Art is round and it narrows toward the top. It is made of multilayered glass, and its main tone is yellowish. The opening of the vessel is decorated with crimson border. The bottom part is decorated with flowers and leaves. The leaves are very detailed, as opposed to very simply represented flowers. The flowers and leaves are nuanced, so that the flowers as bluish in some parts, and leaves are crimson. The bomboniere is signed in the middle in crimson engraving.

The vase stands on a small stem, and is cone-shaped with cut top. The main tone is yellowish, and decoration in the form of blossoming branches and leaves ranges from light blue on the contours of the flowers and several leaves, to violet, and to dark crimson toward the bottom. The signature is at the bottom of the vase, and it is conspicuously light blue. Here, too, the flowers and the leaves are not represented most precisely, which leads us to the conclusion that this vase was made in the period when Emile Gallé's own patterns were only reproduced.

Марама са мотивом *Аполо 8*

СФРЈ, Београд, 1969.

Деса Томић-Ђуровић

свила; сериграфија

69,5 cm x 64,5 cm

сигнирано д. д.: Деса Томић Ђуровић 69

МПУ инв. бр. 23723

Љубазношћу Вука и Огњена Ђуровића Музеј примењене уметности добио је део заоставштине њихове мајке госпође Десе Томић-Ђуровић. Поклоњени предмети, зидна таписерија, седам паноа, тридесет штампаних тканина и свилена марама са мотивом *Аполо 8*, заједно са осам остварења која се већ налазе у Музеју, формирају јединствену колекцију уметнице која је један од зачетника и стваралаца изузетног значаја у уметности текстила у Србији. Оригинални ликовним изразом, дело Десе Томић-Ђуровић привлачило је критичаре и музејске стручњаци; Музеј примењене уметности колекционира њена дела од 1965. године. Као ретко који стваралац у области текстила, освојила је и широку публику ненавикнуту да у одевним тканинама или на завесама у јавним просторима препозна уметничку вредност и посебност стваралачке личности аутора(ке).

Током седме деценије XX века Деса Томић-Ђуровић посветила се и истраживањима идеја оптичке уметности и њене транспозиције у одевне и декоративне тканине. Захваљујући њеном раду, Београђанке су благовремено ухватиле корак са светском модном тенденцијом која је оптичку игру геометријских мотива стављала у први план. Мотив *Аполо 8* инспирисан је напорима људи да закораче Месецом. Након успеха посаде *Аполо 11* јула 1969. године и њеног доласка у Београд неколико месеци касније, Десин декоративни мотив постао је веома тражен. И сама уметница га је посебно ценила; у њеној заоставштини сачувана је непорубљена свилена марама оштећених ивица због рама у коме је годинама стајала и тако била излагана.

Поред оптичке уметности, лирска апстракција и средњовековна уметност и писмо били су стална инспирација Десе Томић-Ђуровић.

Деса Томић-Ђуровић (1925-2008) похађала је уметничку школу Младена Јосића и сликарску радионицу Јована Бијелића (1945-1948). Завршила је Академију примењених уметности (одсек графике), Економски факултет и апсолвирала је на Филозофском факултету. Каријеру је започела 1953. године као дизајнер у *Војвођанској индустрији свиле*. До 1961. године пројектовала је индустријски текстилни дизајн и за друге фабрике, за *Саву Ковачевић* у Врбасу, *Загребачку индустрију свиле*, *Творпам* у Загребу, *Нонча Камшиова* у Титовом Велесу, Текстилну индустрију *Цазин*, *Стеван Дукић* у Земуну, као и за предузеће робних кућа *Београд* и за Центар за савремено одевање у Београду. Слободан уметник постала је 1961. године, када је почела да дизајнира дезене уникатних тканина намењених одевању, позоришним костимима, опремању ентеријера, позоришној и телевизијској сценографији, као и таписерије. Излагала је у земљи и иностранству од 1953. године. Од 1956. члан је УЛУПУДС-а. Добитница је многих награда и признања.

Бојана Поповић

Scarf with *Apollo 8* Motif

SFRJ, Belgrade, 1969

Desa Tomić-Đurović

Silk, serigraphy

69.5 x 64.5 cm

Signed, bottom right: Desa Tomić-Đurović 69

MAA inv. no. 23723

Thanks to the kindness of Vuk and Ognjen Đurović, Museum of Applied Art received one part of their mother's, Mrs. Desa Tomić-Đurović, legacy. The donated objects, a wall tapestry, seven panels, thirty printed items made of fabric and a silk scarf with motif of *Apollo 8*, together with eight works that had already been in the Museum, form a unique collection of the artist who is one of the pioneers and creators of exceptional significance in textile art in Serbia. The works by Desa Tomić-Đurović attracted critics and museum specialists with their original pictorial expression. The Museum of Applied Art has been collecting her work ever since 1965. Desa Tomić-Đurović was among few artists working in textile who won the attention of the public that was not accustomed to recognizing artistic value and uniqueness of a creative person of an artist in public spaces.

During the 1960's, Desa Tomić-Đurović set to explore the ideas of Op art and its transposition into apparel and decorative fabric. It is thanks to her work that Belgrade women managed to catch up with the international fashion tendency that stressed the optical interplay between geometric motifs. The *Apollo 8* motif was inspired by the human effort to step onto the surface on the Moon. After the success of the *Apollo 11*'s crew in July 1969 and their visit to Belgrade several months later, Desa's decorative motif became very popular. The artist herself cherished it; in her legacy there is also an unhemmed silk scarf, damaged on the edges as it was mounted and was kept in the frame and exhibited as such for years.

Beside Op art, constant inspiration to Desa Tomić-Đurović were the lyric abstraction and Medieval art and letter design.

Desa Tomić-Đurović (1925-2008) attended the art school of Mladen Josić and studio of Jovan Bijelić (1945-1948). She graduated from Academy of Applied Arts (Department of Graphics), Faculty of Economy, and attended Faculty of Philosophy as well. She started her career in 1953, as a designer in the *Silk Industry of Vojvodina*. Until 1961, she worked on the industrial textile design for other factories too, such as *Sava Kovačević* in Vrbas, *Zagrebačka industrija svile (Zagreb Silk Industry)*, *Tvorpam* in Zagreb, *Nonča Komišova* in Titov Veles, *Tekstilna industrija Cazin (Textile Industry Cazin)*, *Stevan Dukić* in Zemun, as well as for *Robne kuće Beograd (Department Stores Belgrade)* and *Centar za savremeno odevanje (Center for Contemporary Dressing)* in Belgrade. She became freelancer in 1961 when she started to create unique artistic designs of apparel fabric, theatrical costumes, interior design, theater and television scenography, as well as tapestries. She exhibited in the country and abroad ever since 1953. She became a member of ULUPUDS (The Association of Applied Arts Artists and Designers of Serbia) in 1956. She was a laureate of many prizes and awards.

Bojana Popović

Сувенир

САД, Мајами, Флорида, 2008.

Иван Албрехт

комбинована техника, ливена форма 1200°C,

керамички пресликачи

28 x 18 x 13 cm

МПУ инв. бр. 23707

откуп, 2009.

Скулптура *Сувенир* израђена је од ливеног порцелана. Декорисана је керамичким пресликачима који су креирани помоћу дигиталних слика путем *intaglio* графичке технике. Скулптура представља пример уметникове тежње да на концептуалан начин и минималним средствима – порцелан и керамички пресликачи – покаже однос према комплексним питањима савременог друштва.

Иван Албрехт рођен је у Београду 1970. године. Дипломирао је 1997. године на Факултету примењених уметности и дизајна, на Одсеку керамика и предмету уникатна керамика На истом факултету магистрирао је 2001. Из области уметничке керамике магистрирао је и на Универзитету јужног Илиноиса у Карбондејлу (Southern Illinois University Carbondale) 2004. године. Од 2008. професор је ликовних уметности на Универзитету у Мајамију (University of Miami). Активно излаже у Србији и иностранству од 1997. Добитник је више награда и признања, укључујући специјалну награду на Четвртом светском бијеналу керамике, Кореја 2007. и награду Музеја примењене уметности на Тринаестом тријеналу керамике, Београд – Суботица 2009. Учесник је бројних жирираних изложби у Европи и САД. Живи и ради у Мајамију, Флорида, САД.

Souvenir

USA, Miami, Florida, 2008

Ivan Albrecht

Combined technique, molded form 1200° C,

ceramic transfers

28 x 18 x 13 cm

MAA Inv. No. 23707

Purchase, 2009

Sculpture *Souvenir* is made of molded porcelain. Its decoration consists of ceramic transfers, i.e. digital images transposed to ceramic surface by the graphic technique of *intaglio*. The sculpture represents an example of the artist's wish to show his attitude to complex questions of contemporary society in conceptual manner and with minimum means – with porcelain and ceramic transfers.

Ivan Albrecht was born in Belgrade in 1970. He graduated from Faculty of Applied Arts and Design, Department of Ceramics, the subject of Art Ceramic in 1997, and earned his MFA degree from the same Faculty in 2001, and from the Southern Illinois University, Carbondale, in 2004. He teaches art at University of Miami. He exhibits in Serbia and abroad since 1997, and is the laureate of many prizes and awards, including special prize at the 4th World Biennial of Ceramics, Korea 2007, and the prize of Museum of Applied Art at 13th Ceramics Triennial, Beograd – Subotica, 2009. He exhibited at numerous juried exhibitions in Europe and The USA. He lives and works in Miami, Florida, USA.

Панои (2), део инсталације Призори

Република Србија, Панчево, 2009.

Лариса Ацков

порцелан, ситоштампа

40 x 30 cm

МПУ инв. бр. 23706

откуп, 2007. и 2009.

Panels (2), Part of Installation Views

The Republic of Serbia, Pančevo, 2009

Larisa Ackov

Porcelain, screen printing

40 x 30 cm

MAA Inv. No. 23706

Purchase, 2007 and 2009

Пано је део зидне инсталације *Призори*, настао у оквиру циклуса *Разгледнице* (2007). Представља засебан проблемски комплекс и искорак из уобичајеног иконографског модела у стваралаштву Ларисе Ацков.

У циклусу паноа ликовна прича сведена је на потпуну супротност реалног и имагинарног. Искорак из уобичајене праксе Ларисе Ацков настаје у примени конкретног визуелног знака или структуре знакова урбаног и индустријског окружења.

На овим паноима изнад постојећих хемијских и нуклеарних постројења, које данас шире еколошко загађење, лебде анђели забринути за људску судбину, попут оних из филма *Небо над Берлином*, Вима Вендерса. У радовима овог циклуса уочљива је промена уобичајеног иконографског модела анђела који су приказани као људи с уочљивом назнаком полне припадности.

Инсталација *Призори* излагана је и награђена Великом наградом на Тринаестом тријеналу керамике Београд – Суботица 2009. године.

Лариса Ацков рођена је у Панчеву 1971. године. Дипломирала је 1998. године на Факултету примењених уметности и дизајна у Београду, на Одсеку керамике и предмету уникатне керамике. Магистрирала је на истом факултету 2004. године. Самостално је излагала у Београду, Торонту и Панчеву. Учествовала је на више од седамдесет групних жирираних изложби у Србији и иностранству. Живи и ради у Панчеву.

The panel forms part of wall installation *Views*, created within a cycle titled *Picture Postcards* (2007). It represents a special complex of problems treated by Larisa Ackov, as well as a significant stepping out from the iconographic model customary in this artist's opus.

In this cycle of panels, the pictorial narrative is reduced to absolute opposition of the real and the imaginative. The stepping out from the usual Larisa Ackov's practice emerges in the change of the concrete visual sign or the structure of signs of urban and industrial surroundings.

Above the existing chemical and nuclear facilities, which are sources of ecological pollution, there hover, in these panels, angels concerned about human destiny, such as those that appear in *Wings of Desire* by Wim Wenders. In the works belonging to this cycle, a change from the customary iconographic model of angels is discernible, the change that introduced their representations as people with conspicuous signs of their respective sexes.

The installation *Views* was exhibited and awarded with Grand Prix at 13th *Ceramics Triennial*, Beograd-Subotica, 2009.

Larisa Ackov was born in Pančevo in 1971. She graduated from the Department of Ceramics at Faculty of the Applied Arts and Design in Belgrade in 1998, in Art Ceramics and earned her MFA from the same Department in 2004. She exhibited in Belgrade, Toronto and Pančevo, and took part in more than seventy juried group exhibitions in Serbia and abroad. She lives and works in Pančevo.

